

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö
103 33 Stockholm

Stockholm
2009-04-08

Ert dnr
A2008/3541/ARM

Vårt dnr
2009/064

Angående betänkandet om förslag till åtgärder med anledning av Lavaldomen, SOU 2008:123.

Näringslivets Regelnämnd NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

I det aktuella betänkandet presentera utredningen förslag på åtgärder till följd av den s.k. Lavaldomen beträffande hur arbets- och anställningsvillkor för utstationerade arbetstagare ska regleras. En utgångspunkt för utredningens förslag är att de i så liten utsträckning som möjligt ska förändra den svenska modellen.

Ett välfungerade inre marknad med fri rörlighet för varor och tjänster har varit ett huvudsyfte bakom bildandet av Europeiska unionen. Det kan konstateras att för svenskt vidkommande har medlemskapet inneburit att det skett en ganska kraftig handelsalstring och handelsomläggning för framförallt varor allt sedan EU medlemskapet 1995. Sannolikt har medlemskapet på ett positivt sätt bidragit till att skapa tillväxt för svensk ekonomi. Att handla med varor med andra länder är relativt sätt lättare än att köpa och sälja tjänster över landsgränserna. Det finns dock sannolikt en stor potential om marknaden för tjänstehandel kan utvecklas. Det aktuella Waxholmsfallet visar tydligt att det finns problem av olika karaktär när ett utländskt företag ska försöka sälja tjänster på en ny marknad. I detta fall har det uppstått en tvist mellan det lettiska företaget Laval och det svenska Byggarbetsförbundet beträffande vilka villkor som ska gälla för de lettiska byggnadsarbetarna vid en byggarbetsplats i Waxholm.

Utredningen föreslår ett antal olika åtgärder för att arbetsmarknaden i Sverige ska anpassas efter de brister som EG-domen pekar på i förhållande till EG-rätten. Utredningen har dock på förhand fått flera av de möjliga handlingsalternativen inskränkta genom att regeringen i direktiven tydligt pekar ut vilka alternativ som kan anses vara lämpliga att vidta. NNR finner att betänkandet inte tillräckligt beaktar och diskuterar grundproblemet med att den svenska

modellen med kollektivavtal primärt gäller för stadigvarande arbete som bedrivs i Sverige och där avtal tecknas mellan en svensk facklig organisation och en arbetsgivarorganisation. Det finns m.a.o. ingen reell svensk modell för att fastställa löner och arbetsvillkor i övrigt för utländsk arbetskraft som temporärt eller varaktigt är verksamma i Sverige, vilket trots allt är en av grundfrågorna i Laval-fallet.

Utredningens förslag med att Arbetsmiljöverket ska ges en vägledande roll genom att agera ”förbindelsekontor” till vilket en presumtiv arbetsgivare från annat EES land ska kunna vända sig för att få hjälp med vilka villkor som gäller i en given bransch. NNR finner att förslaget är förknippat med flera svårigheter av såväl praktisk som av mer principiell karaktär vilket är aspekter som utredningen vidare borde ha diskuterat i betänkandet. En sådan svårighet är t.ex. att välja ut det rätta kollektivavtalet och villkoren i detta, eftersom det finnas flera avtal som kan beröra en given bransch. För att skaffa sig kunskap om förhållandena på olika områden ska Arbetsmiljöverket samråda med berörda fackliga organisationer, som därmed ges ett väldigt stort inflytande över en skyldighet, som enligt utstationeringsdirektivet egentligen den svenska staten ska fullgöra. Arbetsmiljöverket ges inom ramen för sitt uppdrag inga befogenheter till tolkning utan rollen får mer karaktären av att agera brevbärare.

Av betänkandet framgår att utredningen utgår från att parterna på arbetsmarknaden kommer att medverka till att EG-rättens krav uppfylls, vilket sannolikt blir mycket mer problematiskt än vad som utredningen framhåller. De fackliga organisationerna ges med förslaget en möjlighet att skydda arbetskraft som är utstationerade till Sverige men de har ingen definitiv skyldighet att göra detta och frågan är även om det är deras primära roll. NNR finner att den föreslagna regleringen inte med automatik medverkar till att den svenska staten kan hävda att det föreligger ett skydd, vilket är en brist med det förslag som presenteras. NNR ifrågasätter därför om EG-rätten verkligen kan anses vara uppfylld.

NNR avstyrker det aktuella förslaget mot bakgrund av utredningen, med stöd av regeringens kommittédirektiv, undviker att diskutera och redovisa olika för- och nackdelar som finns för andra alternativa lösningar som kan utnyttjas enligt utstationeringsdirektivet. Vi finner att denna form av utredningsmetodik inte medverkar till att få fram en bred belysning av vilka handlingsalternativ som ansvariga politiker kan välja mellan för att Sverige på bästa sätt ska leva upp till kraven i EG-rätten. NNR finner att den presenterade konsekvensanalysen uppvisar stora brister och därmed inte kan anses vara förenlig med de grundläggande kraven som gäller enligt kommittéförordningen.

Med vänliga hälsningar

NÄRINGSLIVET REGELNÄMND

Tomas Lööv